

i roditeljska briga juče u podne
udarile su pečat Suncu.
Povukle su i pokrenule planine
kao brodovlje.

radovan pavlovski

PRVA STRAŽA

Između cvetova i kamenja
javiće se potom vatra
i modra munja sinuće iz izvora
Rečnik prirode doći će do reči
da izgovori svoju tajnu O oče
pred nama sve znaš a čutiš Sinoć
premetasmo planine bola
i čim ukrstismo pogled
sklopio si oči a osvetliše te
velike svetlosti Da žalost naša
bude stroga i raspeta kao barjak u boju
Lepota koja ne ispušta iz sebe
ni mač ni pero ni blagost ploda
i vedru nežnost cveta
a za to da ne sazna svet-tvoj lik
da ostane u nama za vjeki
čisto i savršeno lice Sunca
koje si jače tražilo od mraka
uzeo si od Sunca svetlost
i zatvorio je u dlan
po čijim linijama
plove lađe tvoje duše.

DRUGA STRAŽA

U aprilu te ispuštaju moje ruke
a prihvataju, kao usnulo dete,
mudrac i ratnik – ruke Prirode.
Okolo nas su svi časovnici
vremena. Kucaju.
Proleće pupi u cvetovima.
Ne razumem kukavičin glas.
Laste visoko lete
a ja, tvoj sin, u ovom vrzmalištu
elemenata u najezi, spokojno
raspoređujem moje-tvoje sile
u jednu veliku pesmu za čitav svet
da budu
i u ovom našem domu u planini
da ima mesta za pesmu. Tvoja nevinost

TREĆA STRAŽA

Tu su kao proleće
i oni dobri došli iz naroda
što žive
životom konja i na krilima.
Ukazaše nam se sva vremena,
carstva i puškarnice
pa sada u toj uskomešanoj slici naroda
samo ti znaš putanju
a ja stražarim kraj tebe
i moj duh budnosti
penje se uzbrdicom
i na nišan uzima
svako izmišljeno prokletstvo
a na istom mestu ostaje
tvoja zvezda Oče Tebe sada
ništa ne zbunjuje
tebe na odlasku
mene na poslednjem viđenju:
ni miris jaglike,
ni snežni namet.
Pepeo se prosipa
po fildžanima i zvezdama.

ČETVRTA STRAŽA

Čudni dani bez tebe.
Hteo bih drvo
da mi bude dom
kao ptici.
Lišće što podnosi
žegu i nevreme
to su tvoje reči tvoje seme.
Čudni dani bez tebe – nežnost
struji, pisaljka vetra
na mapi mojih skitanja
beleži pesme. Preostaje mi
da te potražim
po zvezdama i džepovima.
Časovnik je kam
jednog drugog vremena.
Ti imaš oblik u snu,
prelazne časove
nekog čudnog dana, velikog sna
kada poželim da čutim
a da ti sve kažem.
Nikada bliži tebi.
Nikada dalji od tebe.
Čudni dani bez tebe.
Vas život na straži s tobom.

Prevod s makedonskog
R. Vasilevski

radomir mićunović

PRISPEĆE JAGNJETOVO

Dolazi nam mrazno jagnje
sa izvora.
Žrtveno i sasvim belo.

Uteklo jamarima.
Zagazilo
u ljutu paprat.

Oštra reč mu pod grlom.
Pejzaž soli na čelu.

Jagnje blagooko,
smrtno jagnje.

Stvara nam šum u srcu
Zove nam vuka u kuću.

Sa zelenim nebom iza ušiju.
Sa ranjenim jezikom u lokvi.
Jagnje praiskonsko.

CRNI PAS

Taj crni pas
Taj crni pas
Taj crni pas
Taj crni pas

Taj crni pas

PREDSKAZANJE

Jeste tačka,
jeste glava,
jeste mrlja.
Vidom se
u nevid
kotrlja.

Jeste kugla,
jeste uzrok
nepogodi.
Iz proćelja
u srcište
zvukom vodi.

Srebrna je,
staklena je,
pola-pola.
U okruge
tajne smeta
izokola.

nedelje

žil laforg (1860 – 1887)

NEDELJE

Oh! taj klavir, taj klavir mili,
što nikad da se zaustavi,
oh! taj klavir što gore cvili
odjekujući po mojoj glavi!

Prvo se čuju kobne polke,
pa romanse za nastojnicu,
pa obavezne vežbe, dokle?
Najzad, Moltva za devicu!

Pobeći! kuda, ovog jutra?
Nedeljom ničeg nema vani...
Al' ničeg nema ni unutra...
Oh! prazni su na Zemlji dani!...

Ah! mlada curo za klaviirom!
Znam da je vaša duša mala!
Pokušavam da slušam s mirom
beskrajnu setu vaših skala...

Kleti buketi Uspomene,
legende lude sad bez sjaja,
dosta! o dosta! kad po mene
krenete, moj duh pun je vaja...

Nedeljom, zbilja, u toj tmici,
ja tada nisam vredan ničem,
kad čujem vergl na ulici
dođe mi (jednom!) da urličem!

Tad osetim se lud odjednom!
Oženjen ja ću ugrist' usne
svoje ljube! i, klečeć' pred njom,
kazaću reči te raspusne:

»Ah! središnje je srce moje!
A ti, ti ljudska put si gola;
ne misli, premila, da zlo je
ako ti zadam malo bola!«

NEDELJE

Hamlet: **Have you a daughter?**
Polunius: **I have, my lord.**
Hamlet: **Let her not walk l' the sun;
conception is a blessing; but not as
your daughter may conceive.**

Nebo besciljno kiši, puno mirnoće neke,
kiši, kiši, pastirice! iznad reke...

Reka ima odmor nedeljni prirodno;
nigde skele, ni uzvodno, ni nizvodno.

Večernje se oglašava vrh grada,
padine su puste, bez pesama, sada.

Prolaze domkinje (o ploti žalosne!)
Mnoge već muf i zimski šal nose.

Jedna koja nema ni muf, niti bunde
mora, sva u sivom, da jadnica bude.

I evo je kako izleće iz reda,
i trči! o Bože, šta joj mira ne da?

A sada će da se baci na dno reke.
Ni skelara, ni psa sred nevolje preke.

Sumrak stiže; luka nevelika
pali svoja svetla (Ah! poznata slika!).

Kiša nastavlja da kvasi vrh reke,
nebo besciljno kiši, puno mirnoće neke.

NEDELJE

O Nedelje proterane
kroz Bezdane
nadvisivši sve mikroskope i teleskope,
prag svadbeni gde ploti ruše se teskobne...

Nedelje građani
vi beznačajni
iz te škole starih kankana, stare Evrope,
gde se vrtimo, pletući ljubavi što se tope...

Oh! Zakon bez bleska,
ja znam, ta Nebesa,
a ne lepi porodični krov, predobri dome
gde naši, cenjeni, psalmi dolaze da se lome!

Da lepo zaleđe prave
za izvesne glave
Zakoni! i nema plavije građe za diplome...
Al', hej, Čoveče, nisu zakoni osnov veselju tvome?

NEDELJE

Hamlet: **Lady, shall I lie in your lap?**
(Klekne pred Ofeliju.)
Ophelia: **No, my lord.**
Hamlet: **I mean, my head in your lap?**
Ophelia: **Ay, my lord.**
Hamlet: **Do you think I meant country matters?**
Ophelia: **I think nothing, my lord.**
Hamlet: **That' s a fair thought to lie between
maid-s legs.**
Ophelia: **What is, my lord?**
Hamlet: **Nothing.**

Zvon muklih zvona svake nedelje
u tudini,
izbeumljenim svog me učini
sve do noći, i tako me melje;
posmatram, kako prolaze bele kecelje.

S molitvenikom cura mlada
vraća se doma;
njeno se telo oseća belim veoma,
i, kruta, kaže da pripada
rasi koja moja neće bit nikada!

Moja plot, o Sestro, pati u duši.
Oh! tvoj pijano
otpočinje me! i tvoje srce tijano
u ponavljanjima se guši,
a tvoja plot, na koju imam pravo! pevuši...

Kako bih samo savio uz ushit,
to srce, to telo!
I objasnio bih ti! i kako zacelo
treba se njima služiti!
Kad bi me htela nakon sveg prođubit...

NEDELJE

Gle jesen, jesen, jesen bona...
Velik vetar i svita mu cela!
Godišnji predah, spuštena vela!
Padanje lišća, pad Antigona,
pad Filomela,
grobar ih svojom lopatom sad dela...

(Al' ja se okrećem moru, i Elementima!
I svem u čemu još mračnih mumlanja ima!
Kao neki sirot, bled, jadan stvor grubi
što veruje u svoje Ja tek kad se gubi...)

Braku, o razigrano pluto
od plaveti, mleka, od žara,
sa dušom turobnog gusara,
znaj, sâm sam oduvek plut'o!...

Neka je udara
nalet vetra, kiša, i svih oblaka ljuto...

(Jednom poverovah u se! Umalo se ne oženih!
Je l' moguće... U kakvoj je sad sve to seni!...
Galateja, kod mene, zaslepljuje Pigmaliona!
Ah! neko drugo stanje ima li ona...)

Izbor i prevod: Kolja Mićević

arthur rimbaud prima facit

ferenc vesteg

zavese su popadale

na sve strane pucaju topovi draži
i znamenitosti

starleta debeloguza
hoda li hoda

kakva divota
kakav podstrek
kakvo osveženje životno

ješna i žedna čeljad
osvaja prostore
jer svet njoj pripada
te razvija sebe po dopadanju svome

šarene i vesele li mogućnosti
kada je tako dobro
da bolje više biti ne može

ahoj znanosti i obrazovanosti
dar slobode i spoljašnje dokolice
dobro ti vreme retka ptico
ne uleći brzopleto

trezvena razboritosti
tanana obazrivosti

(Venezia Santa Lucia, jula 1982)

Ilustrirani prikazi na stranicama 65, 67, 68, 69 i 80, Iasio Siladi